

Published in **Florentin Smarandache și seducția polimorfismului. Analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii**, pp. 189-192. Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătușiu. Sibiu: Agora, 2017; 843 pages; ISBN 9781599735023. Also appeared *Cuvântul libertății*, Craiova, 6-7 iulie 1996, p. 3.

Poetica patafizicii

Marian Barbu

În primele luni ale acestui an, a văzut lumina tiparului cartea *Estetica paradoxismului*, de Titu Popescu*. Cartea nu a surprins pe cei inițiați în labirintul esteticii contemporane, care tinde să-și încorporeze în obiectul primar al reflecției o serie de domenii conexe artei. Cum nici în privința autorului, Titu Popescu, un analist fin al fenomenului literar, format la școala doctrinelor sibiene, de unde, în 1973, dădea o remarcabilă lucrare despre Mihail Dragomirescu – estetician.

Aflat astăzi în Germania, Titu Popescu a luat contact, ca mulți dintre noi, cu teoria paradoxismului, lansată și aproape impusă în întreaga lume de ctitorul ei, matematicianul Florentin Smarandache, cum disidentul de notorietate, venit din Bălcești de Vâlcea, și-a făcut un titlu de glorie din a crede într-o descoperire de ultimă oră. A probat-o, dincolo de teorie, prin remarcabile poeme, proze și piese de teatru, ca să nu mai vorbim despre o impresionantă corespondență. Smarandache, aflat azi în

* Titu Popescu: ESTETICA PARADOXISMULUI. București: Editura Societății Tempus, 1995.

Arizona (SUA), este convins că exemplul literaturii sale poate circula în „sandale de aur” în toate spațiile globului și în toate colectivitățile umane, indiferent de limbă, rasă, religie, sex. De ce? Fiindcă polisemia cuvintelor se naște din încrucișări năstrușnice & bulversante ale paradoxului.

Termenul ca atare (*paradox*), de origine greacă (*paradoxon*), a fost pus în circulație de „sofiștii greci, mai ales pentru a dovedi imposibilitatea unor demonstrații sau pentru a conduce la demonstrarea unor propoziții aparent absurde”. Cum românii au preluat destule „întru-ale culturii” de la greci, termenul a trecut în limbajul și existența lor spirituală. Începând cu Sören Kierkegaard, paradoxul a intrat în spațiul filosofiei secolului al XIX-lea. Mai înainte, în iluminism, D. Diderot vorbise de *paradoxe sur le comedien*. Și astfel, în jurul anilor 1850-60, termenul de paradox cucerise toate spațiile științifice și umaniste, de la matematică la logică, de la teatru la literatură. Marele Blaga chiar se rostea genial, definind indirect paradoxul: „Este oare ceva mai plin de înțeles ca neînțelesul?”

Cât privește pe modernii occidentali, Florentin Smarandache le-a fixat un cadru de referință, prin replică și insistență și, mai cu seamă, prin transluciditatea formulărilor programatice.

Toate sublinierile de mai sus sunt doar puține repere, pe care documentatul teoretician le are în vedere când traversează cu căușul paradoxismului, adunând opinii de la celebrul B. Croce până la teoremele poetice ale lui Basarab Nicolescu, de la spațiile Orientului la cele ale Occidentului de azi.

Studiul lui Titu Popescu, alcătuit din două părți – una teoretică și alta practică, aplicativă cu literatura lui Smarandache – este o mare încântare documentară și o rară fluență a demonstrației și a comparatismului. El lasă, pe ansamblu, impresia unei cunoașteri superioare, din interior, a fenomenului în cauză. Reproducem, din cele aproape 150 de pagini ale cărții, ordonând câteva dimensiuni paradoxiste, motivate amplu de literatura scriitorului-matematician Florentin Smarandache:

- a) ritmii orali ai stihului;
- b) sinceritatea insurgentă (exhibarea sincerității);
- c) enormitatea autoipostazierii;
- d) retorica detașării;
- e) dramatizarea naivității;
- f) superlativizarea licențioasă;
- g) abilitatea picanteriei;
- h) fiziologizarea sentimentelor;
- i) îndrăzneala talentului conștient de sine.

Iată de ce paradoxismul poate fi considerat *poetica*
metafizicii (Titu Popescu).